

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Marie Kocourkové a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobce **M. H.**, zast. JUDr. Václavem Faltýnem, advokátem se sídlem v Domažlicích, náměstí Míru 143, proti žalovanému **Celnímu ředitelství Hradec Králové**, Bohuslava Martinů 1672/8a, Hradec Králové, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. listopadu 2010, čj. 12800/2010-060100-21, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 8. listopadu 2010, čj. 12800/2010-060100-21, a rozhodnutí Celního úřadu Náchod ze dne 9. 8. 2010, zn. 9610-2/2010-126400-021, se z r u š u j í a věc se žalovanému v r a c í k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je p o v i n e n zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 6.800,- Kč do osmi dnů od právní moci tohoto rozsudku, a to k rukám jeho zástupce JUDr. Václava Foltýna.**

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce do rozhodnutí Celního úřadu Náchod (dále jen "celní úřad") ze dne 9. 8. 2010, zn. 9610-2/2010-126400-021, kterým nevyhověl žádosti žalobce o posečkání u vyměřené částky cla ve výši 329.931,- Kč.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný poukázal na to, že v zákonné lhůtě nedoplňl žalobce odvolání o odvolací důvody. Přesto, že byl poučen o nepřípustnosti odvolání ve smyslu ustanovení § 60 odst. 7 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“), pohlížel žalovaný na odvolání jako na přípustné s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu k otázce přípustnosti odvolání u obdobného institutu, konkrétně u prominutí daňového nedoplatku. Po přezkoumání napadeného rozhodnutí pak konstatoval, že celní úřad objektivně posoudil důvody uvedené v žádosti žalobce, přičemž jeho rozhodnutí obsahuje všechny předepsané náležitosti včetně odůvodnění. Současně zdůraznil, že na posečkání daně není právní nárok. Žalovaný uzavřel, že žalobce v odvolání neuvedl nic nového, proto dospěl k závěru, že odvolání je nedůvodné.

Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí a navrhl jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Předně namítl, že žalovaný zamítl jeho odvolání, aniž by předtím zjistil nebo se alespoň pokusil zjistit, jaké odvolací důvody a návrhy žalobce uplatňuje. Nezákonost spatřuje proto v tom, že celní orgány nepostupovaly podle ustanovení § 48 odst. 5 věta druhá ZSDP, tedy nevyzvali žalobce k doplnění jím podaného odvolání. Tím došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Další nezákonnost pro právní vady spatřuje žalobce v tom, že při vydání rozhodnutí žalovaného i jemu předcházejícího rozhodnutí celního úřadu nebylo postupováno podle § 275 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, v platném znění (dále jen „celní zákon“), ale bylo postupováno výhradně podle ustanovení § 60 ZSDP. Dle žalobce jsou ovšem z ustanovení § 60 ZSDP aplikovatelné jen tam uvedené podmínky, ale jinak je nutno rozhodovat podle ustanovení § 275 celního zákona.

Žalobce označil rozhodnutí celních orgánů za nezákonná též pro nedostatek důvodů, resp. proto, že z důvodů, pro které celní úřad žádosti o posečkání nevyhověl a žalovaný na nich při zamítnutí odvolání setrval, nelze ex lege ani rozumně zamítnout. Dle jeho názoru důvody uvedené v žádosti svědčí spíše pro vyhovění než pro zamítnutí žádosti. Celní úřad přitom vůbec nezjišťoval existenci skutečností, resp. splnění zákonných podmínek, za kterých je možné ve smyslu ustanovení § 60 ZSDP posečkání povolit.

Žalobce uzavřel, že celní orgány vydaly svá rozhodnutí v rozporu s ustanovením § 2 odst. 1, 2 a 3 ZSDP a také v rozporu s ustanovením čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl odmítnutí žaloby s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 3 Afs 10/2003 – 54, v němž soud vyslovil názor, že rozhodnutí o posečkání daně je výsledkem výkonu dozorcího práva správního orgánu, a je proto vyloučeno ze soudního přezkumu.

K věci připomněl, že žalobce v odvolání mimo jiné uvedl, že odvolání bude doplněno před uplynutím zákonné lhůty pro podání odvolání odvolacími důvody,

důkazními návrhy a návrhem ve věci samé. Z tohoto vyjádření je dle žalovaného zcela zřejmé, že žalobce si byl vědom nedostatků v zaslaném odvolání a současně i lhůty stanovené pro jejich odstranění. Má zato, že účelem výzvy je upozornit odvolatele na nedostatky způsobené jeho neznalostí a umožnit mu tak uplatnit svoje zákonné práva. V tomto případě by zaslaná výzva pouze opakovala žalobcův závazek uvedený v odvolání, proto se celnímu úřadu i žalovanému výzva jevila jako nadbytečná.

Dále žalovaný konstatoval, že z obsahu rozhodnutí nikterak nevyplývá, že bylo rozhodováno podle § 275 celního zákona. Vzhledem k tomu, že žádosti nebylo vyhověno, byl využit pouze odst. 1 zmíněného ustanovení, tedy zmocňující ustanovení odkazující na § 60 ZSDP. Dle žalovaného nejde o podstatnou chybu, neboť celní zákon v ustanovení § 320 odst. 1 písm. c) odkazuje na ZSDP v plném rozsahu. Připustil, že odlišná situace by nastala v případě, že by žádosti vyhověno bylo a v souladu s ustanovením § 275 odst. 2 by bylo požadováno zajištění celního dluhu. V takovém případě by totiž byla žalovanému uložena povinnost, aniž by bylo zřejmé, na základě jakého zákonného ustanovení.

Žalovaný dodal, že na ulehčení platby cla ve smyslu ustanovení § 60 ZSDP není právní nárok. Dle jeho názoru obsahuje rozhodnutí celního úřadu dostatečné odůvodnění a je zřejmé, jaké úvahy ho k zamítnutí vedly. Uvedl, že důvody zamítnutí se opírají o údaje uvedené v žádosti, zjišťování dalších informací by proto bylo pouze formální a zbytečně zatěžující celní úřad i žalovaného.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, když žalovaný s tímto postupem souhlasil výslovně a žalobce svůj souhlas udělil způsobem předvídaným v § 51 odst. 1 větě druhé s. ř. s. Krajský soud přitom dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu shledal důvodnou.

Předně se krajský soud musel zabývat otázkou, zda je či není napadené rozhodnutí přezkoumatelným ve správním soudnictví. Je pravdou, že dřívější soudní praxe se u rozhodnutí, která jsou výsledkem výkonu dozorcího práva, k vyloučení ze soudního přezkumu, klonila. Avšak právě žalovaným zmiňované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu zastávající tento názor, tj. rozsudek čj. 3 Afs 10/2003-54, byl rozhodnutím Ústavního soudu ze dne 16. 3. 2006, sp. zn. IV. ÚS 49/04 zrušen. Novější judikatura se pak již ustálila na stanovisku, že rozhodnutí vydané dle ustanovení § 60 ZSDP o posečkání daně a povolení splátek soudnímu přezkumu podléhá.

Ustanovení § 60 odst. 1 ZSDP stanoví, že na žádost může správce daně povolit daňovému dlužníkovi posečkání daně nebo její zaplacení ve splátkách, bylo-li by neprodlené zaplacení spojeno pro dlužníka s vážnou újmou nebo není-li z jiných důvodů možné vybrat celý daňový nedoplatek od daňového dlužníka najednou. Ve smyslu ustanovení § 63 odst. 1 téhož zákona je totiž daňový dlužník, který splatnou částku daně nezaplatí nejpozději v den její splatnosti, v prodlení. V odůvodněných případech a pouze na žádost tedy ustanovení § 60 ZSDP zmocňuje správce daně, aby s platbou daně či daňového příslušenství daňovému dlužníkovi posečkal nebo

aby mu umožnil uhradit ji ve splátkách. Posečkání nebo povolení splácení dlužné daně je přitom poskytnutím určité výhody daňovému subjektu, u kterého je pro něho obtížné či nemožné ji uhradit jednorázově.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu lze k řešení otázky připomenout některé závěry tohoto soudu aplikovatelné i na nyní posuzovanou věc. Tak např. v rozsudku ze dne 5. 12. 2008, čj. 2 Afs 97/2008 - 54 (všechny citované rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz) uvedl, že „*instituty (...) prominutí příslušenství daně (§ 55a odst. věta druhá daňového řádu), prominutí daňového nedoplatku (§ 65 cit. zákona) a posečkání daně a povolení splátek (§ 60 cit. zákona) by měly zajistit, že v případech, kdy to sociální či ekonomická situace daňového dlužníka objektivně vyžaduje nebo kdy je to z jiných legitimních důvodů na místě, bude sankce v jeho konkrétním případě přiměřeně snížena či zcela eliminována nebo že mu budou alespoň ulehčeny časové podmínky jejího uhrazení. Jakkoliv totiž na tyto úlevy není dán právní nárok, plyne ze zásad zákazu libovůle a předvídatelnosti rozhodování správních orgánů požadavek jednotného a racionálního rozhodování v těchto případech tak, aby nedocházelo k bezdůvodnému zvyhodňování či naopak ke znevýhodňování některých daňových subjektů*“.

Ze zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu v návaznosti na rozsudek ze dne 24. 5. 2006, čj. 1 Afs 85/2005-45 a rozsudek ze dne 22. 4. 2011, čj. 2 Afs 88/2010-70, lze dále dovodit, že nastanou-li zákonem předvídané podmínky pro posečkání nebo povolení splátek daně, musí je správce daně povolit. Správce daně tedy především hodnotí důvody, o které žadatel svou žádost o povolení splátek daně opřel, a dospěje-li přitom k závěru, že podmínky uvedené v § 60 odst. 1 ZSDP (bylo-li by neprodlené zaplacení spojeno pro dlužníka s vážnou újmou nebo není-li z jiných důvodů možné vybrat celý daňový nedoplatek od daňového dlužníka najednou) jsou naplněny, pak samotné posečkání nebo povolení splátek daně nezáleží na jeho úvaze, ale povoleno být musí.

Celní úřad ve svém rozhodnutí uvedl, že rozhodl o nepovolení posečkání vyměřeného cla vzhledem k tomu, že žalobce má předepsanou značnou částku antidumpingového cla (v té souvislosti vyslovil i přesvědčení, že samotné vyměření cla bylo zákonné), že žalobce nespécifikoval lhůtu pro posečkání, a pokud žádal posečkání do pravomocného rozhodnutí soudu ohledně vyměření cla, že nemůže celní úřad povolit posečkání na dobu delší, než je promlčecí lhůta k vybrání daně, přičemž nelze předvídat, jak dlouho potrvá odvolací a následně soudní řízení. Celní úřad i zdůraznil, že až do pravomocného rozhodnutí ve věci vyměření antidumpingového cla vychází ze skutečnosti, že clo bylo vyměřeno oprávněně a v souladu se zákonem a daňový subjekt má povinnost takovéto clo uhradit. Žalovaný k odvolání žalobce a důvodům nevyhovění žádosti pak již jen konstatoval, že celní úřad objektivně posoudil důvody uvedené v žádosti žalobce, že jeho rozhodnutí obsahuje všechny předepsané náležitosti včetně odůvodnění, a zdůraznil, že na posečkání daně není právní nárok.

Z rozhodnutí celního úřadu lze tedy sice vysledovat úvahy, které jej vedly k nevyhovění žádosti o posečkání, avšak naplnění podmínek uvedených v § 60 odst. 1 ZSDP nezkoumal, což nenapravil ani následně žalovaný. Je tedy zřejmé, že celní

orgány nehodnotily kritéria podle § 60 odst. 1 ZSDP, tj. existenci vážné újmy ani existenci jiných závažných důvodů, pro které není možné vybrat celý daňový nedoplatek najednou. Vzhledem k tomu, že se těmito kritérii vůbec nezabývaly, jsou jejich rozhodnutí nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů.

Nutno dodat, že k ochraně práv žadatelů o povolení splátek daně nebo o posečkání daně je nutno připustit podání odvolání v případech, kdy není jejich žádosti zcela vyhověno. Přípustnost odvolání v těchto případech byla v minulosti dovozena judikatorním výkladem přípustnosti odvolání u institutu prominutí daňového nedoplatku podle § 65 odst. 5 ZSDP, přičemž na ustanovení § 60 odst. 7 téhož zákona lze tento výklad použít analogicky. To ostatně žalovaný v projednávané věci učinil, neboť odvolání žalobce správně posoudil jako přípustné. Nelze však již přisvědčit jeho dalšímu procesnímu postupu, kdy přistoupil k věcnému projednání podaného odvolání, které ale neobsahovalo základní náležitosti stanovené ustanovením § 48 odst. 4 ZSDP. Šlo totiž o de facto blanketní odvolání, neboť odvolání neobsahovalo žádné důvody odvolání (nebyl uveden žádný rozpor s právními předpisy nebo se skutkovým stavem), neobsahovalo žádné důkazní návrhy ani návrh na změnu či zrušení rozhodnutí. Takové odvolání však není projednatelné, proto zákon stanoví, že odvolatel musí být vyzván k doplnění náležitostí odvolání (§ 48 odst. 5 ZSDP). Pokud by je ve stanovené lhůtě nedoplnil, odvolací řízení by muselo být zastaveno. Skutečnost, že žalobce sám sdělil, že odvolání ve lhůtě pro odvolání doplní, což pak neučinil, nemůže mít vliv na povinnost správce daně vyzvat odvolatele k doplnění náležitostí odvolání, pokud do doby jeho projednávání tyto náležitosti stále chybí. Tak totiž má před sebou stále neprojednatelné odvolání (ostatně i sám žalovaný v rozhodnutí konstatoval, že "neví, jaké důvody vedly odvolatele k podání odvolání, přičemž smyslem odvolacího řízení není, aby odvolací orgán tyto důvody domýšlel"), avšak zastavit řízení může až po nevyhovění výzvě k doplnění odvolání. Proto nelze souhlasit s názorem žalovaného, že výzva by byla nadbytečná, když si žalobce byl vědom nedostatků v odvolání a když i uvedl, do kdy je odstraní. Je totiž na správním orgánu, aby vyřídil jakékoliv podání, tj. zde odvolání, v souladu s postupy stanovenými zákonem.

Závěrem lze pouze pro úplnost dodat, že žalovaný správně poukázal na provázanost celního zákona se ZSDP, pokud jde o otázku posečkání a splátek (§ 275 a § 320 celního zákona), neboť zejména právě z ustanovení § 275 odst. 1 celního zákona plyne, že celní úřad za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem (odkaz na ustanovení § 60 ZSDP) může na písemnou žádost povolit také posečkání nebo splátky. Aplikace dalších odstavců ustanovení § 275 celního zákona je pak na místě pouze za situace, kdy celní úřad žádosti žadatele vyhoví, neboť se týkají dalších podmínek při povoleném posečkání nebo splátkách.

Ze shora uvedených důvodů, krajský soud přisvědčil námitkám žalobce, že v daném případě došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Proto musel napadené rozhodnutí zrušit pro vady řízení a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude vázán shora vysloveným právním názorem (§ 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.). Současně shledal i

důvod pro zrušení rozhodnutí orgánu prvního stupně, které trpí stejnou vadou týkající se hodnocení kritérií stanovených v § 60 odst. 1 ZSDP (§ 78 odst. 3 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, krajský soud mu proto přiznal náhradu nákladů řízení spočívajících v náhradě zaplaceného soudního poplatku ve výši 2.000,- Kč a náhradě nákladů právní služby poskytnuté advokátem za 2 úkony po 2.100,- Kč včetně paušální náhrady hotových výdajů po 300,- Kč (§ 9 odst. 3 písm. f/ a § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.). Krajský soud uložil takto vyčíslené náklady zaplatit k rukám zástupce žalobce, neboť jde o advokáta.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 30. ledna 2012

Mgr. Marie Kocourková, v.r.
předsedkyně senátu